

КОНСТАНТИН КОНСТАНТИНОВ ХОТЕЛ „НИАГАРА“

chitanka.info

Сезонът отдавна свърши, летовището е пусто. Върховете на околните хълмове са скрити в мъгла, мътносива като вата, напоена с вода. Тя стои така вече няколко дни — неподвижна, готова да се оцежда в невидим дъжд, който ще ситни цели седмици наред. Но планината е още суха и чака.

След обяд студен ветрец върти по шосето леки вихрушки от прах, парчета хартия и опаднали листа. Сегиз-тогиз от напречната пътека се свлича волска кола, натоварена с вършини, и поема надолу към селото; заскърца някой капак на заключена вила и млъкне. Инак всичко е притаено, хладно, изоставено.

Само в двата големи хотела, чиито стопани живеят тук зиме и лете, е отворено. Чува се тиха глъчка, пушат комини. В дъното на площада, тъкмо срещу баните, с веранда на юг, е „Бел Вю“. Тук, над пресъхналия наполовина водопад, е „Ниагара“ — триетажна постройка с двадесетина прозорци, с градина и салон в партера. Дворчето-тераса над шосето, настлано с пясък, сега е покрито със сухи кленови листа, между голите клони на салкъмите съскат шушулки, в ъгъла една калинка е опулила алените си, като че изкуствени плодове, с черни зеници в средата. Мирише на прах, на тор, с който затрупват лехите, и на дим: някъде горят купища смет и гъст пушек стига насам.

Здрачава се. Още от заранта той неделен ноемврийски ден прилича на привечер и когато най-последно в салона запалват електричеството, изведнъж става по-леко.

Откъм градинката влиза ниска, шишкава жена, наметната със зимно палто. Сяда на масата при тезгяха, слага си очила и разтваря започнатата книга. След малко насреща ѝ се настанява седем-осемгодишно момченце с тетрадка за домашно упражнение. Това е семейството на стопанина. Детето е тъничко, светлооко, облечено в топъл пуловер. Жената има месесто косматото лице и подрязани коси. Тя досега е седяла във вилата, в беседката, заглеждана към другия хотел, отдето се чува тропот и смях. Там от една седмица живее двойка младоженци, днес пристигнаха с автомобил други гости от гарата и сега са устроили веселба.

Тук салонът е почти празен. Само две маси са заети. На едната, в ъгъла, седи господин с голф и каскет и чете вестник — единственият гост от вчера, който утре заран си заминава. На другата — двама работници, които ремонтират съседната вила, пият ракия.

Зад стъклата вече се е стъмнило. През отворената врата влиза хлад и от време на време скоклива мелодия, която иде от „Бел Вю“. Там са навили грамофона и танцуват.

— Теодосий! — дига глава жената от книгата. — Пусни радиото!

Отзад, откъм вратата за кухнята, се появява висок възрастен мъж, строен и тънък като младеж. Лицето му е опърлено от слънце и вятър, спъстрените мустаци са късо остригани. Стопанинът на „Ниагара“. Той носи кожухче без ръкави, нозете му са стегнати във високи до коленете обуца, навървени догоре. Прилича на пътешественик, който всяка минута е готов да тръгне.

— Пусни радиото, клиенти има! — повтаря троснато жената.

Човекът отправя към нея дълъг мълчалив поглед, обръща се бавно и отново изчезва към кухнята.

Жената цяла се извива, гледа го с яд, докато излезе, и веднага след това скача. Отива до големия бюфет наред залата, завърта копчето на радиоапарата и се връща на мястото си. Изведнъж помещението се изпълва с проточените звуци на оперетна песен, като че не само дървената кутия, а цялата триетажна сграда кънти от музика.

Ала само след един миг иззад тезгяха изтичва мъжът, минава бързо през салона, спира апарата и се връща. Лицето му е настръхнало, изправя се за минута срещу жената, казва ѝ нещо през зъби и свитите му юмруци потреперват.

В ъгъла пасажерът учудено дига глава. Вика хазаина.

— Защо го спряхте?

Мъжът се навежда към госта, мъчи се да бъде усмихнат и тихо отговаря:

— Извинявайте... днеска не може.

— Че защо да не може?

Очите на мъжа потъват навътре. Той преглъща, гласът му става съвсем беззвучен...

— Майка ми таз сутрин се помина...

— А-а! То друго тогаз!... Дума да не става... Не може, не може, разбира се...

— Извинявайте! — покланя се още веднъж стопанинът и се отдалечава безшумно.

Той се запътва отново зад тезгяха, към вътрешното помещение. Минава тясно, тъмно коридорче, спира се до вратата срещу кухнята и предпазливо влиза вътре. Стаята е малка, полуосветена и душна. На средата върху две маси е сложен ковчег, мъничък, като че за дете. В него, загубена в тежка селска премяна от тъмен плат, лежи дребна, пребрадена старица със скръстени като мощи ръце, в които е пъхната свещ. До главата ѝ блещука кандилце. Няколко димитровчета, пръснати тук-там в сандъка, не скриват малкото трупче. Вощеницата треперливо осветява жълто чело, крайчеца на бялата риза около шията, хлътналата уста — целия този спокоен, чужд вече образ.

Мъжът се обляга на вратата, стои и гледа. Той не усеща мъка, само някакви парливи вълни, които извираат, извираат непрекъснато отвътре и го заливат цял. Гърлото му е свито и му се струва, че еднакво лесно е да заплаче или да се засмее. Една неусещана до днес милост го обзема: милост към това смалено, изстинало вече тяло и в същото време — бог знае защо — милост към момченцето, наведено оттатък над тетрадката си. Те, тримата, са едно неделимо нещо! Те — и нищо друго в света.

Кандилото пращи и гасне. Той сменя фитила, изправя се отново насреща и гледа. Допреди седмица тя седеше цял ден на скамейката, мълчалива, кротка, склучила ръце под черното си шалче. Тук го беше родила тя, в малката някогашна къщица с две одаи, едната от които даваха под наем на граждани, дошли за баните. Ей тази земя бе пазила тя за него, когато той се губи години наред из Америка, да си търси късмета. Заедно дигнаха те тая постройка и тогава тя беше тук господарката. Докато един ден, заробен в несвесен час, той доведе тук тая чужда жена, която взе нейното място, а старата слезе долу, до кухнята, пак там, дете бе някогашната къщица. Но и днес всичко тук беше нейно, и тая голяма сграда, и той самият, и неговият син!

— Теодосий!... Теодосий!...

Човекът трепва, тръгва заднишком с лице към ковчега и спира за миг до вратата. После излиза, като затваря безшумно, и отива оттатък.

— Стига си висял там! — изсъсква жената, която стиска книгата с две ръце и го гледа с извити очи през очилата. — Виж, пасажерът иска да вечеря. Че после да сядаме и ние... Утре цял ден има да се трепем...

Скоро всички се прибират, лампите угасват, хотелът изведнъж става пуст. В черната мълчалива нощ само водопадът бучи приглушено, като че е натиснат от мрака. Отсреща в „Бел Вю“ свети един прозорец. После потъмнява и той.

На сутринта мъглата се е спуснала доземи и мокри всичко. Студено е. Пред портата чака селска каруца с един кон. Теодосий запалва огън в кухнята, приготвя чай за пасажера. Жената и детето също сядат да закусят. Те, двамата с каруцаря, изпиват по шишенце коняк. Пътникът се разплаща и тръгва пешком към гарата. Жената и детето се обличат. Двамата мъже изнасят ковчега и го нагласяват в колата. Стопанинът заключва вратите. Тръгват. Пътят е покрит с рядка кал и лепне, от двете страни клоните на дървесата сълзят. Каруцарят води коня за юздите, за да не тръска. След колата крачи семейството. Той, по-висок от всички, в полушубка и кожен каскет, жената, увита в шал и шушони, детето със зимно палто и ученическа чанта на гръб. Шосето постепенно слиза към равнината, удавена във влага и полуздрач. Тук-там на завоите реката шуми невидима, после заглъхва. Отсреща се чува висока глъчка, приближава се, но нищо не се вижда. Изведнъж из мъглата израства дружина дървари със секири на пояси. Те ръфат хляб, викат, разговаряйки с пълна уста. Когато стигат насперед с каруцата, млъкват, свалят калпаци. После отново изчезват нагоре в мъглата. Скоро пътят се смъква съвсем. Претрополява мост, мяркат се дървени къщи, почернели от времето. Пътят се превръща в разкаляна улица, дълга и пуста. В долния край се показва селската църквица, прихлупена и по-синя сега поради влагата.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.